

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN IASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Prejemniki na Zdravstveno dravstvo (loven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 na četrti letu in Chicago in okolice Cook Co. \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta in Illinois \$9.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene članov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nemarbovni člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, pesni, pesmi itd.) se vračajo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil polnima.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago 28, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

139

Glasovi iz
naselbin

O VOLITVAH IN SHODU

Detroit, Mich.—Volitve v mestno zbornico so izpadle kot je bilo pričakovati — zmaga je reaktivna z eno izjemo. George Edwards, socialist (ali bivši socialist) je bil izvoljen za predsednika mestne zbornice. Reaktivna ima sedaj zeleno luč in bo lahko po svoje ribarila v kalnem. Sedaj smo varni pred komunistično pošastjo za dve leti, za kar se lahko zahvalimo nezavednim volilcem, ker so se tako ustrašili rdečega strašila, da so izvolili mestne vajatke reaktivne v roke z večino 57 tisoč glasov. Ne vem, če je sploh tem ameriškim mušikom zamisliti, ker volilna kampanja je bila tako umazana, da so res mislili, da postane Detroit 17. sovjetska republika, ako bi izvolili kandidata, katere sta priporočala PAC in CIO.

Volitve v Detroitu so bile nestrankarske, na primer kot v Jugoslaviji ali v Bolgariji; za Detroit je to demokracija, ni pa za tiste narode, ki si žele vzpostaviti štiri svobodščine, ali vladno ljudstva in za ljudstvo. Vse so tisti apostoli, ki so tako vnejo oznanjevali štiri svobodščine, danes pa narodom vsiljujejo kapitalistično demokracijo in stari sistem izkoriščanja? Pregovor pravi, ako prosiš kruha, dobiš kamen in batine; in dokler bodo ljudje prosili, bodo dobili kamen, kadar bodo pa zahtevali s stisnjeno pestjo, bodo pa dobili, kar jim po pravici pripada.

Demokracija! Zakaj hočejo to našo demokracijo na vse načine razširiti na vse štiri dele sveta, posebno pa tistim narodom, kateri so pod ruskim vplivom? Zakaj je ne posiljuje v naše južne države, ali celo v Grčijo in Italijo, sploh vsem tistim narodom, kateri so pod vplivom angleških lordov in ameriških kapitalistov? Morda pride čas, ko bo ameriško delavstvo in delavstvo vsega sveta zahtevalo demokracijo za sebe, morda še pravo in pristno demokracijo, ako ne, bo poprej sveta konec, ko predvideva pisatelj H. G. Wells.

Pred volitvami je Milan Medvešek podrezal v Prosveti, kaj je Slovenci v Detroitu, da nič ne poročamo o volilni kampanji in splošni situaciji v Detroitu. Lahko bi imeli vsak dan dopis v Prosveti in Proletarcu, ali pa naj bi bila Prosveta in Proletarac kar cel dopis, bi se na volilni dan nič ne spremenilo, ker Slovenci ne odločamo. Jaz sem uverjen, da tisti, ki čita Prosveto in Proletarca, je napravil križ na pravem mestu; skoraj sem gotov, da so vsi Slovenci volili za kandidata, katere je priporočila unija, če je pa kdo med detroitskimi Slovenci, da je volil drugače, bi mu dopisi v Prosveti in Proletarcu ne posvetili v gornje nadstropje — za take ljudi sploh ni pomoči!

Za detroitske volitve je bilo veliko zanimanja po vsej Ameriki (ne vem, če je bilo tudi v Moskvi). Vendar pa mislim, da bi ne bilo dosti boljše, saj imamo skuhnje z delavskimi zastopniki! Pogledajte Anglijo!!! Ali je delavska vlada že kaj napravila v korist tistih, ki so jo izvolili? Nil! In tudi ni izgleda, da bo. Delavski voditelji v Angliji gledajo samo za visoke cilindre, kot je njih prednik MacDonald, samo da njemu ni toliko zamisliti, ker ni imel večine dve proti eni. To je veliko razočaranje za napredno mislečo delavce.

Volitve v Franciji so pokazale, da ljudstvo misli na levo. Socialisti so razočarani, ker niso zmogli nad komunisti. Ker ni nobena stranka dobila večine, nastane vprašanje, ali bodo komunisti in socialisti vozili skupno ali stopijo slednji z reaktivno v opozicijo. Čas nam bo pokazal, če so se kaj naučili.

V Franciji je reaktivna še zelo močna, dobiva pa tudi vso podporo od angleške in ameriške reaktivne, zato je enotna fronta komunistov in socialistov potrebna.

svoboda anarhije in totalne politične neodgovornosti. Koliko bo ta moskovska konferenca razčistila to strupeno oziroma bo razvidno v bližnji bodočnosti.

Morda bi bila ustanovljena, ako bi ne bil gospod Lasky v zadnjem trenutku odletel v Pariz. Vse kaže, da so Attlee, Bevin, Blum in tudi naš Norman Thomas in mogoče tudi Foster in Browder za socializma, tola ta naj pride po njih smrti, ker oni imajo že vse to, kar propagirajo, da bi mi enkrat pridobili. Socialiste okrog New Leaderja pa sploh ni vredno omenjati, ker ti direktno propagirajo za fašizem.

Propaganda proti Sovjetski Rusiji se nadaljuje tam, kjer je prenehala, ko je šla Rusija reševati svet iz nacističnih krempljev. Danes se ne govori več o Rusiji kot naši prijatelji in zaveznici, marveč kako preprečiti širjenje ruskega vpliva, pa čeprav z atomsko bombo. Senator Wheeler, izolacionist iz Montane, je porabil štiri ure, ko je skušal pripraviti druge senatorje, kako je treba spraviti Rusije na kolena. Upam, da bodo volilci v Montani z njim obračunali pri prihodnjih volitvah.

Urednik Prosvete je tudi velik iznajditelj. Iznašel je, da se je Stalin preveč najedel in napil na konferenci velikih treh v Potsdamu. Zato se mora sedaj zdraviti na toplem Krimu. V istem članku pa poje slavo Bevinu, ker on zahteva, da vsi položaji karte na mizo. Tudi jaz sem zato, ali bojim se, da bi preveč smrdele, ko bi svet zvedel, kako spletkarstvo na primer v Grčiji, v Italiji, Španiji, v Egiptu, Indoneziji, Indiji, sploh povsod, kjer imajo zraven svoje kremple angleški imperialisti, delavski zunanji ministri jih pa podpira. Da, karte na mizo, gospod Bevin, da svet vidi, da vozite po istih kolovozih kot toriški predniki!

Konferenca delodajalcev in unijskih voditeljev ni napravila v štirih tednih nič koristnega. Delajo največ na tem, kako uklekniti delavce v železni jopič, da bi delavci obljubili, da ne bodo stavkali, kot so obljubili v vojnem času. Stavke in divje stavke ne povzročajo delavci sami, saj delavci nimamo od stavk nobene koristi. Divje stavke največ povzročajo kompanijski podrepaniki ter nekateri unijski vročekrveži. Najzlostnejše na tej konferenci je, da se unijski voditelji kot W. Green in J. L. Lewis družita z delodajalci proti unijski CIO. Kdaj se bodo delavci prebudili, pometli z unijskimi voditelji in si ustanovili eno veliko unijo???

Stavka avtomobilskih delavcev proti močni uniji G. M. se nadaljuje in vse kaže, da bo dolga in polna trpljenja za delavce, posebno ker se vrši v zimskem času. Kompanija si je nagrmadila veliko bogastva v vojnem času, sedaj pa je pripravljena na njem sedeti toliko časa, da delavce izstrada ter jih prisili nazaj v sužnost. Upam, da bo mo vztrajali. Moj boss Ford je pa še bolj navzhan kot G. M. On hoče postavko v novi pogodbi, da vsak delavec plača \$5 dnevno v slučaju divje stavke. Pomislite, take lahko je provocirati divjo stavko, potem pa kolektati po \$5. Ne verjamem, da bo kaj kruha iz te moke.

SANSov shod, kateri se je vršil v Detroitu, na katerem je bil glavni govornik naš partizan dr. Slavko Zore, je povojno uspel. Gotovo! Lahko bi še boljše, ker Slovencev je veliko več v Detroitu kot jih je bilo navzočih. Tovariš Zore je napravil zelo dober vtis na navzoče. Predstavil nam je štiriletno borbo osvobodilne vojske ter trpljenje, ki so ga morali naši ljudje pretrpeti pod okupatorjevo in domačih izdajalcev peto. Kako so domače črne podgane ubijale nedolžne ljudi v imenu Boga in vere! Trpljenje naših ljudi še ni končano, zato upam, da Zorev apel ni padel na mrzla srca, da boste še naprej pomagali. Prišpevki na shodu so znašali \$596.15. Lepa hvala vsem. Na shodu je bil sprejet predlog, da

"Kulturna stran" opere je za vrhno plast, posebno pa za ameriške buržoazije v tem, da se raskazuje v dragih oblekah in draguljih. Na mlki je videti newyorške nekronane parasite, ki so se udeležili otvoritve 51. operne sezone. Ampak opera je bila posttrahata stvar—drugi kožihi in draga svileha obleka ter dragulji —to je, kar je šlo. Taka je "kulturna" degeneriranih parazitov.

se pošlje pozdrav novi jugoslovanski skupščini z željo, da čim prej ustanove jugoslovansko federativno republiko, kar se je že zgodilo. Živela jugoslovanska federativna republika. Dajmo še naprej vso pomoč našim trpinom, da jim zacelimo rane, katere so utrpeli v boju za svobodo.

Joseph Korsic.

TO IN ONO

West Middlesex, Pa.—Brat Radeč iz Milwaukeeja je zadnjič obiskal svoje stare znanca farmarje in zaeno tudi malo poagital za Prosveto. Zakaj pa ne bi, saj je bil na zadnji konvenciji v Pittsburghu.

V tistem dopisu je omenil tudi mene kot starega lovca in me povabil naj pridem na lov v tiste kraje, kjer je veliko srnjakov. Ko pa je omenil, da so tam tudi kosmatinci, me je pa nekam pogrelo in vest mi je ukazala, da je bolje, da ne grem v take kraje, kajti s kosmatinci sem imel že nekaj sitnosti v tukajšnjih sumah. Največkrat priložnosti tedaj, ko mu ne smeš nič prizadeiti, zato se me nič ne boji.

Vidi se mi, da bom lov na velike zverne popolnoma opustil, kajti starost prihaja in noge niso več tako premične kot so bile pred leti. Zadnjič 4. nov., sem bil v našem Slovenskem domu in natihome obhajal moj rojstni dan. Dne 4. nov. je tudi minilo 40 let, odkar sem postal pravomočni ameriški državljan. Dolgo je že to, a če pomislim, so leta hitro potekla ... 4. novembra je bila v Slovenskem domu tudi veselica društva 755 SNPJ in nameraval sem tudi jaz nekajkrat zaplesati za moj rojstni dan. A moja smola, obsedel sem v spodnjih prostorih, kjer točijo dobro kapljico. No, pa je prav tako. Saj je bila dvorana polna mladih plesalcev in čemu se bi še jaz drenjal med njimi, ker bi gotovo vzel prostora za štiri druge.

Na ples so prišli plesalci iz mnogih naselbin. Iz Clevelanda so se pripeljali kar z avtobusom in z njimi tudi godbeniki. Z busom so se pripeljali tudi iz Aliquippa. Z nekaterimi smo se pozdravili. Mrs. Antonič me je takoj zapazila. "Ti, zakaj pa se bolj pogostoma ne oglašaj v Prosveti? Glej, da boš od sedaj naprej bolj pogostoma pisal, ker pogrešamo tvoje dopise!"

Malo sem se izgovarjal, da sem preveč zaposlen, no, bom že še kakšnega napisal.

John Kadunc iz Clevelanda je bil zadnjič na konvenciji v Pueblo, Colo., od kjer mi je poslal pozdrave s pripombo, da se nahaja v moji stari naselbini in da se imajo dobro. Hvala lepa, John!

Naš mlajši sin Joe je bil častno odpuščen iz službe Strica Sama. Bil je pri mornarici. Sedaj se nahaja pri mladi ženi in sinu. Strica Sama je služil tri leta in deset mesecev. Starejši sin John pa je bil zadnjič doma za 30 dni in mislil je, ko se bo povrnil, da bo tudi on odpuščen, a se je motil. Dne 3. novembra je bil iz Washingtona poslan v Californijo. Na potu se je ustavil v Chicagu, Denverju in Salt Lake Cityju. V Californiji je bil sa-

mo nekaj dni, nakar se je uvrstil na ladjo in se odpeljal proti Japonski.

Dne 11. novembra sva bila z ženo povabljeni na "party". Sin moje hčere Frank Zagar bo star 18 let, pa se je vpisal k mornarici. Dne 14. novembra je že odšel. Mislim je, da je najbolje, da gre prostovoljno, ker bi bil tako in tako vpoklican, ko bi izpolnil 18 leto. Seve, oče se je moral zanj podpisati, ker se ni dopolnil 18 let.

Na "partyju" smo se imeli prav dobro, bila je skupaj res vesela družina. Na isti dan so v isti hiši pri Jertu imeli bistrovanje. Krstili so novorojenko družine Kuline. Mrs. Kulina je hči Mrs. Jert. Kum in kumica pa sta bila John Zagar in njegova žena iz Warrenja, O. Imeli smo dvojno slavo in seveda veliko zabave. Novorojenka je že vpisana v društvu SNPJ. Čestitke! Mlademu mornarju pa želim vso srečo!

Anton Valentincič.

POIZVEDOVANJE
RDEČEGA KRIŽA

Chicago, Ill.—Sorodniki iz Evrope poizvedujejo za Nežiko Benčan, ki je nekoč živel na 303 Eugenie st., Chicago, Ante Valenta (prejšnji naslov Tripp st.) in Sofijo Vukovic.

Ako bi kdo vedel, kje se nahajajo omenjene osebe, naj sporoči Ameriškem rdečemu križu, 529 South Wabash ave., Chicago, Ill., ali pa pokliče WABash 7850, Extention 370.

Rdeči križ.

IZ URADA "BIG" TONJA

Oakland, Cal.—Danes pa sem primoran poročati iz našega domačega urada. Že dalj časa smo pričakovali povratka naših dveh sinov iz Evrope v Zedinjene države. Povrniti se je samo Frank, Joe pa pride enkrat pozneje. Vrniti se je prav pred Zahvalnim dnevom. Na ta dan smo se pri nas vsako leto dobro zabavali, a nikoli ni bila moja navada, da bi se komu zahvalil za vse dobro, katere so bile na mizi, kajti moral sem zanje vse sam dražjo plačati.

To leto pa bi se rad z veseljem zahvalil tistemu bogatemu stricu, ki mu pravimo Stric Sam, ker je bil toliko pošten, da nam je vrnil sina Franka v našo veselo družino, in sicer popolnoma zdravega. Obogatel je tudi v izkušnjah in grozotah, ki jih je videl na fronti. Seveda, sedaj je štiri leta tudi starejši. Fant je korajžen in vesel. Razumljivo, da je v naši družini zavladalo nepopisno veselje.

Ker se naša mama bolj težko suče v kuhinji, je nas vse hčerka Rose povabila v njeno stanovanje in pripravila poleg velikega purana vse dobrote tega sveta, tako da se je miza kar šibila. Po dolgem času je bila zopet naša družina zbrana pri eni mizi, izvzemši Joeva, ki se nahaja nekeje na Francoskem. Tudi njega pričakujemo, da se kmalu povrne med svoje drage.

Poleg naše družine so bili deležni vseh dobrot naši obiskovalci iz države sončnih rož. To sta John Teršinar in John Kocja. Prvemu je umrla žena pred leti.

Pokojnica je bila sestra naše mame. Drugi pa je brat naše mame. Zadnji je že odpotoval v Kansas, drugi pa ostane tu za nedolgoen čas. Toliko na znanje čitateljem Prosvete. V kratkem pa se bom zopet oglašil.

Anton Tomič.

LETNA SEJA

DRUŠTVA 120 SNPJ

Gallup, New Mexico.—Članstvo društva Gorenjec 120 SNPJ je vabljeni, da se gotovo udeležijo letne seje, ki se bo vršila 1. dec. v običajnem prostoru; pričetek ob dveh popoldne. Na dnevnom redu imamo več važnih zadev, ki jih je treba rešiti v korist društva in jednote. Vili bomo tudi društveni odbor za prihodnje leto. Na zadnji mesečni seji so nam obljubili nekaj drugega—torej pridite, bomo videli kaj bo dobrega. (Prišlo prepozno za sredo. Ured.)

Anton Gantar, tajnik.

LETNA SEJA

DRUŠTVA 4 SNPJ

Nefta, O.—Članstvu društva SNPJ naznanjam, da se bo vršila letna seja v nedeljo, 16. decembra ob desetih popoldne v običajnem prostoru. Seja važna, ker bomo volili društvene uradnike za l. 1946. Udeležite se v velikem številu! (Niznalo se je pomotoma zamislilo z ostalim dopisom, katere bo priobčen v kratkem, zato, šele danes objavljeno.—Ured.)

Popravek

V Barbičevem dopisu z dne 1. decembra se je vrnila pomota v stavku, ki se glasi, da je priloženo pismo po zračni pošti šele decembra, bi se moralo glasiti novembra.

DVOJE PISEM

Garfield, O.—Zopet sem prejel dve pismi od mojih sestric. Prvo je bilo poslano iz nemškega koncentracijskega taborišča drugo pa iz Mrtvic pri Kriker. Pisala mi je tudi sestra iz Malga kama pri Rajhenburgu.

Sestra Cilka Pisanski piše mojim: "Prejmi pozdrave od mene in moje družine Pisanskih. Sedaj smo zopet doma. Vrnili smo se 15. avgusta. Vignastvu smo se nahajali tri leta. Vseli smo, da smo zopet v domovini, toda drugače pa je žalostno, ker nimamo ne živele in denarja. Običajni in obiti smo za silo; hiša je cela, hlevi in draga gospodarska poslopja pa uničena; prav tako nimamo nehenega orodja. Torej kako na začetno gospodariti? Meni ni bilo tako hudo radi gospodarskih poslopjih, toda pred 12 leti so bila nova. Mučila sem se kot črna živina, sedaj pa je uničena. Nimam pohištva ne posode ne orodja, nič drugega kot prazno hišo. Vendar pa smo veseli, da smo vsaj na svojem in da nas ne preganjajo več po svetu.

Ako mi ne bo pomagala država, potem ne bom mogla nič več gospodariti. Prav tako ne udam, jeni tudi drugi, nekateri še cel boji.

V Nemčiji smo zelo stradali. Jedli smo dan za dnevom korajže in kolarabo, krompirja smo dobili le redko kdaj. Zjutraj smo dobili črno, grenko kavo, zraven pa majhen kosček kruha. V lagru, kjer sem se nahajala nazadnje, je bilo 4700 mladih deklet in žensk, v starosti med 16 in 30. letom, toda vse so bile bolne radi prehudih stradanja. Zelo je razsajal tifus. Vse bi pomrle od gladi, če ne bi prišli Američani in nas rešili trpljenja. Ameriški vojski so nas lo lepč postopali z nami in nam pričeli zdraviti in hraniti. Bili smo tri mesece pod njihovo oskrbo.

Še vedno smo zelo slabotni, nimamo več tiste moči kot smo imeli. Ti krvočni Nemci niso samo izčrpali nas, temveč tudi našo državo. Kar koli jim je prišlo pod roko, so oropali in pokradli ali pa uničili. Ne morem ti vsega popisati. In kako so nam nemške sestre posmehovale. No, hvala Bogu, danes pa so na tistem kot smo bili mi.

Sestra Kati je tudi velika revala, kajti zažgala je vse, kar imela, tako da Nemci niso dobili ničesar v roke. Zelo je potrebna, prav tako jaz. Nekaj so nam dali Angleži in Američani, kar pa ni dovolj. Pozdravljamo Te vsi.—Tvoja sestra Cilka Pisanski. (Dolje na 2. strani)

TRETJA OBLETNICA SANS

Pisr Mirko Kuhel, tajnik SANS

Te dni so minila tri leta, odkar je bil ustanovljen v Clevelandu na Narodnem kongresu slovenskih Amerikancev Slovenije ameriški narodni svet. V tem razdobju se je marsikaj spreminjalo. Zavezniki so strmoglavili oholi fašizem, barbarski nacizem in japonski militarizem in sklenili s premaganim sovragom mir. Razdejane dežele se obnovljajo, interniranci in ujetniki, kolikor jih ni bilo po koncentracijskih taboriščih, se vračajo na svoje domove, naši fantje in dekleta se vračajo iz vojske ...

... in vso to dobo vršil SANS je predpisane dolžnosti, katerim so mu bile naložene na Narodnem kongresu — za končno Amerike in njenih zaveznic ter za zmago narodov Jugoslavije v njihovi borbi za svobodo, samoodlobo, novo državo in novo domovino. Dasi smo ob sprejemanju naših resolucij, in 6. decembra 1942 bili v oblači lažljivih informacij, smo sprejeli jasen in razločen program, ki je vseboval panoge političnega in religioznega dela v korist naše stare domovine Slovenije in slovenskega naroda. Naš program, ki je bil tako jasno začrtan v sprejetih resolucijah, je vključeval ne samo aspiracije ameriških Slovencev napram svoji rojstni deželi in domovini naših očetov in pradedov, temveč je te aspiracije istovetil s stoletnimi željami slovenskega naroda za svojo narodno svobodo, za svojo kulturno svobodo, za svojo politično in ekonomsko svobodo v skupni državi vseh miroljubnih jugoslovancev in južnih Slovencev.

Stoletna osvobodilna borba narodov Jugoslavije, med katerimi so igrali tako veličastno in herojsko vlogo Slovenci, je prišla končno zmago ljudskim rokami. Narodi Jugoslavije si pod čudovitim vodstvom kralja Tita kljub vsem zaprejam in potežkam, kljub vsem trpljenju in neizmernim žrtvam, kljub vsemu nasprotovanju in kljubovanju protinacionalni in izkoriščevalni elementu doma, v tujini ali v zavezniških taborih, zgradili novo državo, demokratično federativno republiko Jugoslavijo, ki je po lahi kri in meso komaj pred nekaj dnevi.

Svobodne volitve, demokratične volitve, volitve borbe, volitve žena, volitve osvobodjene naroda po vseh delih Jugoslavije, so jasno pokazale in dokazale voljo in željo preproste ljudstva. 6.725.049 Jugoslovancev in Jugoslovanek je močeno spregovorilo in pritrdilo odobritve svoji Narodni osvobodilni fronti. 707.422 volivcev je bilo oddanih proti. Skupaj je volitev udeležilo 7.432.171 volivcev, največje število v zgodovini Jugoslovancev. Prvič je volila jugoslovanska žena, prvič jugoslovanski vojak. Volitve so bile svobodne, čiste, zglede na deželo, ki ji je inozemstvo nadelo primerek balkanske smodnišnice. Mlada Jugoslavija, ki je vzkli na ruševinah bivše umetne, nebratne, neljudske Jugoslavije, je pokazala vsemu svetu svojo naravo o demokratičnosti z volitvami, ki je pokazala svojo junaško hrabrost v borbi proti okupatorjem.

Ena glavnih točk SANSovega programa je dosežena po treh letih napornega, a koristnega dela. Niso pa še dosežene druge točke.

Slovenija še vedno ni celotno osvobodena. Slovenci še vedno trpijo v Trstu in ob Soči, nad njimi še vedno gospodarijo bivši fašisti in gestapovci, sedaj v službi zaveznikov. Slovenija je še vedno porušena, lačna in gola, dasi delajo vsi ljudje s polno močjo in z nepopisnim navdušenjem. Dokler vprašanja meja niso razrušena in dole narod doma potrebuje tuje pomoči, dotlej tudi SANSovo delo ne bo končano.

SANS se ni popolna organizacija, še vedno ni dovolj kompaktno in močno organiziran. Tudi v tem nas čaka še velika naloga. Naše podružnice je treba razširiti in priključiti v našo mrežo tudi one ljudi, o katerih ne vemo, da bi morali biti SANSovi člani. Naše organizacijsko delo mora zajeti vse navdušene v Ameriki, kjer se nahajajo zavedni Amerikanci slovenskega porekla in njihova

trdnjava ob Jadranu proti močnim Rusiji. Pravoslavna Srbija s Petrom na čelu, pravoslavna Grčija s svojim Jurjem ter pravoslavna Bolgarija s svojim kraljičkom v plenah pa naj bi tvorila drugi — grškokatoliški blok proti slovanskemu velikemu.

Tako bi se na Balkanu naredi cepili po veri, razcepili v dva nasprotna tabora, a oba naperjena proti Moskvi, oba pod okriljem in zaščito Velike Anglije v njenih naporih, da si ohrani svoj svetovni imperij. Tako bi se na Balkanu nadaljevala stara tragedija, umetno zanešana borba Slovanov proti Slovanu, sovraštvo katoličanih proti pravoslavcem, in s tem bi se ponovno odprla vrata tujim izkoriščevalcem, da bi na račun balkanskih narodov postavili ropali in plenili naravna bogastva Balkana za svoje sebične interese.

Vsem tem načrtom je napravila konec Nova Jugoslavija, ki si je morala najprej zgraditi svojo največjo pridobitev te krave osvobodilne vojne — ustvariti edinstvo in bratstvo vseh narodov Jugoslavije, edinstvo in bratstvo katoličancev kot pravoslavcev ter mohamedancev, in na podlagi tega edinstva in bratstva voditi skupni boj proti sovražniku in vsakemu, ki bi hotel to edinstvo in bratstvo porušiti. Vse te zasluge spadajo Osvobodilni fronti, ljudski fronti, ki je 11. novembra dobila na voličih velikansko zaupnico zavednih in poštenih volivcev in ki je 29. novembra proglasila svojo deželo za federativno narodno republiko.

Kdorkoli pojmuje in globoko razumeva vso zgodovino narodov Jugoslavije in Balkana, razumeva tudi vse ono, kar se je dogajalo v Jugoslaviji pred in med sedanjo vojno. Razumeva tudi lahko, zakaj vprašanje Trsta še danes ni rešeno ter lahko pričakuje, da bo morda kmalu zopet prišel na dan kak nov načrt, kako bi se kljub vsem neenim polomijam in fiaskom reakcije posrečilo porušiti vse te velikanske pridobitve narodov Balkana. Posredno in neposredno se še straši svet z novo vojno, vojno z Rusijo, ki je južnim Slovanom dajala zgled, kako si iz kaosa zgraditi močno, moderno državo, kako se boriti proti sovražniku na bojnih poljanah in na diplomatskih konferencah. In če bi se reakcije posrečilo potisniti Rusijo v ozadje, tedaj bi pač po njenem mišljenju ne bilo posebnih potežko prisiliti Jugoslavijo na kolena.

Rešitev tržaškega vprašanja v prid Jugoslaviji pomeni zmago vsega slovanstva in hkrati zmago vseh demokratičnih in svobodoljubnih narodnostnih manjšin na prizadetem ozemlju. Nasprotno pa bi Trst pod Italijo pomenil svetovno zaroto proti Slovanom in večjo zmago za imperialistično reakcijo.

Velik škandal v Italiji

Rim. — ONA — Rimski listi mnogo pišejo o škandalu, ki je prišel na dan, ko so bile razkrite velikopotezne mahinacije pri prodaji avtomobilskih obodov na črnem trgu.

Pred par meseci je podpisala zavezniška komisija dogovor z italijansko vlado glede prodaje nekaterih "surplus" predmetov, predvsem avtomobilskih potrebščin. Prodaja se je imela začeti dne prvega oktobra.

Veliko je bilo presenečenje, ko ni prišlo na prodajo nič avtomobilskih obodov. Raziskava je prinesla na dan, da je zavezniška komisija na hitro sklenila pogodbo še pred omenjenim rokom z neko italijansko družbo, ki je bila v to svrhu ustanovljena.

Taj trdijo je bilo prodanih 25.000 avtomobilskih obodov, in sicer po ceni 900 lir komad, kar odgovarja približno \$9. Blago je nato izginilo na črni trg, kjer prodajajo avtomobilske obode po približno 50.000 lir komad, kar odgovarja \$500. Izkupiček je bil torej več kot 55 krat večji kot kupna cena.

Nelegalnost transakcije je bila tako očitna in potrebe trga so tako nujne, da je nastal velik vik in krik, kar je prisililo oblast, da poseže vmes.

Ravnatelj te takozvane italijanske trgovske družbe, neki Enrico Piscatore in predsednik družbe Tommaso Piazzi sta mo-

Glasovi iz nasebin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

ski. Pozdrave od mojega moža Johna."

Sestra Marjeta Holer pa piše: "Tudi jaz sem prejela Tvoje pismo, za katero se Ti lepo zahvaljujem. Živi smo še vsi. Kati je v Jagodini; ima dva sinčka, starejšemu je deset let, mlajšemu pa sedem. Cilka je bila pregnana v Nemčijo, sedaj pa se je povrnila na podrtje."

Naš Slavko je bil vedno doma, samo skrivati se je moral neprestano, da ga niso dobili v roke Nemci. Potem so prišli partizani k nam pogostoma, toda so ga pustili, ker ni imel kaj obleči. Nemci so nam vse pokradli. Imela sem 42.000 mark, toda so mi jih ukradli Nemci, prav tako posodo, kokoši, mast in druge potrebnosti. Tu smo res veliko prestali. Nemci so izseljevali ljudi in jih streljali. Ko se je nemški sovražnik umikal, se je ustavil v Koprivnici za dva dni in požgal vse hiše predno je šel dalje.

Na našem travniku so ustrelili dva ustaša. Je res čudno, da smo ostali živi. Gorelo je tudi v Reštajnu in Malemu kamnu. Oče je umrl 1. 1942. Umrl je lahke smrti in bil rešen vsega hudega.

Nemci in ustaši so nam pobrali vse, partizani pa so nam pomagali in dali nekaj posode in drugih potrebščin. Slavko pa je dobil nekaj obleke, ko so slatili mrtve ustaše.

Zgorela je tudi živina. Zelo se je nam smilila, ker si ni mogla pomagati. Rada bi pisala Johani, če bi nam mogla kaj pomagati. Zima je tu, a nimam nobene obleke in ne plašča. Država nam obeta, da bo poravnala vso škodo, seveda, vprašanje je kdaj. Še enkrat vas prosim, pomagajte nam, če morete. Najlepše pozdrave vsem! Tvoja sestra Marjeta Holer."

Tako pišejo naši siromaki iz opustošene Jugoslavije. Vzelo bo še veliko časa predno se bodo zopet postavili na noge, med tem časom pa je naša dolžnost, da jim pomagamo kolikor je v naši moči in jih rešimo bede in pomanjkanja!

Alojzija Koprivnik.

Brunova mama

Če se spustiš od Sv. Ane nad Tržičem po hribu navzdol, opaziš med skalami in smrečjem majhno, prijazno hišico. Tako je krita, da jo težko najdeš. Celo pred belogardističnimi zločinci je bila nekaj časa varna.

Nam partizanom je bila zmeraj topel in prijazen dom. Kadar je šel partizan mimo, ga je privabila ljubeznivost te hišice na požirek hladne studenčnice ali na skodelico mleka in kruha. Za najbolj utrjenega pa je bila v mali sobici pripravljena postelja.

V tej skromni hiši prebiva "naša mama", kakor smo jo mi nazivali. Njen sin in hčerka sta bila partizana, mlajši sin, za vojsko nesposoben, pa je ostal doma in pridno vršil službo kurirja.

Kadar je prišel sin za kratek čas domov, je bila naša mama neizmerno vesela, nič manj pa se ni razveselila drugih partizanov, ki jih je hotela kar vse imeti za svoje sinove. Saj jih je tolikokrat tako materinsko postregla, čeprav s skromnim griljajem, ampak kar je dala, je dala od srca. Nikdar ni niti za hip ustavljala svojega sina, kadar se je podajal na nevarno pot, in hčerki ni branila, ko je hodila po nevarnih poteh mimo belogardističnih postojank in nosila važna pisma. Svojega malega, bolehnega sina je še sama poslala na pot, kadar je šlo za usodo partizanov. Večkrat je sama stradala, da je prihranila kruh za svoje otroke — partizane.

Dobra in hrabra je bila Brunova mama. Kadar je bilo treba kaj žrtvovati, ni pomislila na morebitne posledice, saj se tudi takrat ni pomišljala, ko je domovina klicala njene otroke v borbo.

Zaradi poostrelega opreznega nadziranja domačih izdajalcev v zapor. Ostalo je 22.000 obodov, katerih nista imela časa prodati. Policija jih je našla skrite nekje v javnih skladiščih.

cev pa nam žal ni bilo mogoče več obiskovati naše dobre mame. Pa smo se pogovarjali in gledi pri njeni topli peči samo še v mislih.

Do osvoboditve je nismo videli več. Zadnjič pa sem jo srečala na nekem zborovanju. Obledela je bila v črno. Nisem je spraševala zakaj, vedela pa sem, da je morala izgubiti enega svojih najdražjih. Tiha bolest je bila zapisana v njenih očeh in vendar je nekaj ponosnega sijalo iz njenega obraza. Še bolj drobna in suha se mi je zdela kot nekdaj.

"Pridite zopet gori pogledat v našo bajto," nas je z vso prisrčnostjo vabila. "Takrat sem zmeraj čakala in mislila na vas, ko vas ni bilo več k meni. Pa saj sem razumela! Ni bilo mogoče! No pa zdaj spet pridite, naša vrata so zmeraj odprta ..."

Saj bomo prišli, naša dobra mama, zagotovo pridemo v tisti skriti, tihi domek in v spominih bomo doživljali tiste grenkne in lepe partizanske dni.

Mileva Petrovičeva.
(Slovenski Poročevalec, 11. sept.)

Proglasitev jugoslovanske republike in Bolgarija

Zofija, 3. dec. — ONA — Bolgarska vlada in stranke opozicije so danes pozdravile proklamacijo republike v Jugoslaviji. Mnogo je razmišljanja in ugibanja o vplivu, katerega bo imel razvoj dogodkov v Jugoslaviji na razmere na Bolgarskem.

Ufudniki vlade so izražali naziranje, da stopa ves Balkan v novo dobo svojega razvoja, do čim so bolgarski komunisti mnenja, da pomeni korak Jugoslavije h hud udarec balkanskemu šovinizmu, ki bo zblizil med seboj vse balkanske narode.

List najmočnejše opozicijske stranke, agrarcev Nikole Petkova, pa piše naslednje:

"Bolgarski narod pozdravlja s simpatijo ustanovitev jugoslovanske republike. Ena največjih zaprek proti zblizanju naših dveh bratskih narodov je bila monarhija. Nova jugoslovanska republika je važen korak na poti do ustvaritve resnične ljudske demokracije na vsem Balkanu."

Nedavna izjava tajnika albanske demokratske fronte, da Albanija sicer ne želi vstopiti v katere koli federacijo, a da je obenem trdno odločena ustvariti najhuj prijateljske odnose z vseni svojimi sosedi na Balkanu.

V Prosveti so dnevnega svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

nu, je vzbudila mnogo zanimanja v Zofiji, prav posebno radi prvih svobodnih volitev v tej mali balkanski deželi, ki so se vršile 2. dec.

Verjetno je, da bo vprašanje republike na Bolgarskem tudi v kratkem prišlo na razpravo. Vse bolgarske politične stranke so proti monarhiji.

OGLAS:

V naznanje delničarjem in delniškim društvom S.D.D. DIREKTORIJSLOVENSKEGA DELAVSKEGA DOMA

15395 Waterloo Road, Cleveland, Ohio

tem potom naznanja vsem delničarjem, da se vrši letna delniška seja SLOVENSKEGA DELAVSKEGA DOMA v sredo, dne 30. januarja 1946 Pričetek ob 8. uri zvečer. DIREKTORIJS.D.D.

Stop it!

Ni treba, da bi se Junior navadil pomežikovati zaradi slabe luči, ko so vendar svetle nove žarnice na razpolago.

Swap it!

Zamenjajte izgorele kakor tudi prevelike in premajhne žarnice za nove, ki Vam bodo dajale dobro, zadostno luč — povsod v hiši. Denite žarnice, kjer jih manjka. Imejte nekaj odličnih na rokah. Samo pokličite RANDOLPH 1200. Prišelji Vam bomo na dom vse nove žarnice, ki jih želite.

Poslužite se našega radodarnega načina izmenjave. Vedite, da vsem našim odjemalcem brezplačno obnovimo navadne izgorele žarnice, ki so zaznamovane "Property of C.E.Co." or "Renewal Service."

Razbistrite svoj dom, ki bo varnejši, če bo več luči. Uporabljajte svetle žarnice v dnevnih sobah, kletih, na stopnicah, v Vaši kleti in na podstrešju.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Phone RANDOLPH 1200 today!

Nihče nikoli ne dobi preveč cvetic za BOŽIČ

Največje veselje podariti cvetice in prejeti jih ... je to, da jih nihče nikoli ne dobi preveč! Še oni, ki imajo vsega, so veseli daru LEPIH CVETIC ALI KORSAGE.

Naročite korsaže brez odlašanja

Vaš cvetličar rabi nekoliko časa za preskrbitev najboljše izbire, za naredi vaše cvetice v krane praznične korsaže.

Say it with Flowers

IZZA KONGRESA

Zgodovinski roman

Spisal
dr. Ivan Tavčar

(Nadaljevanje)

"Oven! Komaj je čutila sveži zrak okrog sebe, pa je odskakljala kot srna, ki čuti lovske pse za sabo. Tukaj sva brez skrbi! Bila je lepa noč in božjim svetnikom dajava hvalo za njo!"

V resnici sta se priklanjala pred sveto podobno v kotu ter napravljala široke križe čez prsi.

Komaj se je zdanilo, so klicali kneza Volkonskega k carju. Le-ta je bil čemerne volje in z izprehodom po hladu si je hotel iskati krepčilo. Ko je knez prihitel, sta takoj odrinila. Vladaču se niti govoriti ni ljubilo. Ker pa je Volkonski poznal muhe visokega svojega gospoda, si tudi on ni drznil izgovoriti, dobro vedoč, da bi se car takoj znesel nad njim, ako bi ga motil z ogovorom. Molče je torej stopal za carjem po širokih stopnicah navzdol in sicer vsaj na zunaj s tistim globokim respektom, ki ga kažejo izučeni dvorniki pri vsaki priliki.

Ko sta stopila v temno vežo, se je pred njima dvignila s kamena, ki je služil tačas korajem, da so mogli plezati na konjica — ženska, razmršena in v obleki, ki je bila tupatam raztrgana.

Razjezil se je car ter na straži stoječega kazaka ostro vprašal: "Kdo je dovolil tej umazani ženski, da lazi tod okrog?"

Stražar je jecljal: "Ne da se odpraviti, batjuška! Rotil sem jo, preklinjal sem jo, prosil sem jo, vse zaman. Joka in vzdihuje; da bi tepel, pa nimam srca, veličanstvo!"

Že je spoznala svojega generala in že je jokaje ležala pred njim na kolenih. In proti nje mu je dvigala roke kakor pred božjim oltarjem.

"Marija," je zaklical Aleksander Pavlovič, "kako si prišla tu sem, ob tej uri in v tako zamazani obleki?"

Sklonila se je k zemlji in zaječala: "Gospod, pomagajte!"

Mrzlo je izpregovoril: "Ti si se celo noč okrog vlačila."

"Nekaj hudega se mi je zgodilo" — in z rokama si je grabila glavo, "skoraj sama ne vem kaj! Oj, ti Jezus, ti mi pomagaj, da pameti ne izgubim!"

S trdim očesom je zrl nanjo: "Kaj se ti je zgodilo?"

"Ko sem šla od vas, tu zadaj v tej hiši, ko se nisem hudega nadejala, so me zgrabili v temi in me nekam vlekli. Sila se mi je delala in grdo so ravnali z mano celo noč!"

Med jokom je polagoma vso to grozo iztisnila iz sebe.

"Sedaj," je zaječala, "si domov ne upam, tako me je sram!"

Aleksander Pavlovič se je pričelo daniti in obraz mu je postal še kamenitejši.

"V tej hiši! Bog mi je priča, da bi kaj takega ne bilo nemogoče, knez!"

Ostro je pristavil: "In čemu nisi klicala ljudi?"

"Po glavi so me topli in usta so mi tiščali!"

"Vse je mogoče, Volkonski, na mojem dvoru je vse mogoče!"

Tu se mu je na obrazu pokazalo nekaj nečloveškega, nekaj tatarskega, kakor se je reklo na

dvoru. Ob takih prilikah z Aleksandrom Pavlovičem ni bilo dobro govoriti. Treslo se je pred njim vse, ker se je ob takih prilikah izkazovalo, da je bil pravi sin svojega očeta.

"Skličij kazake, Volkonski!"

Knez je odrinil kot sapa, da bi sklical cesarsko stražo.

Car še ni hotel misliti najhujšega. "Vzeli so ti denar?"

Zahtela je: "Denarja ne! Pač pa rutico, katero ste mi dali v spomin. Skoraj celo noč sem bila nezavestna. Da nisem mogla vpiti, so mi mašili usta! Moj Bog, kaj vse so počeli z mano! Kakor z žensko, ki se prodaja! In sram me je tako, da bi najraje v zemljo izginila! Gospod, pomagajte!"

Carju je bilo vse jasno in na vsakem culi se mu je hipoma nabrala temnordeča lisa.

"Kje je to bilo?" je vprašal srdito.

"Tam pri stopnicah!"

"Pokaži!"

Lružba je šla k stopnicam. In tam glede kraja, kje se je izvršilo zločinstvo, ni mogel nastati nikak dvom.

Prišla je straža ter se v vrsto postavila sredi dvorišča. Na carjevo povelje je privedel knez Volkonski iz sobe Ivana Arkadjeviča in Maksima Porfirjeviča. Prišla sta razoglavata ter se ustopila pred vrsto kazakov. Car sam je stopil v njuno sobo, pa se je takoj vrnil. V roki je nosil svilnato ruto, pomečkano in razdrapano.

"Volkonski," je izpregovoril suhotno, "dekletu govori resnico! Kdo stanuje tu notri?"

Volkonski mu je povedal imeni obeh oficirjev. Car je nato pristopil k vojaški vrsti.

Ivan Arkadjevič in Maksim Porfirjevič sta stala, kakor bi bila iz kamena izklesana. Dobro sta vedela, kaj vse to pomeni. Niti trenotek si nista hotela pomagati s tajejem. Bila sta barbara, a vendar plemiča. Bila sta polna tiste aristokratske ošabnosti, tistega pretorjanstva, ki je zadavilo carja Pavla in ki je malo let pozneje izvihralo v tako imenovani decembrski zaroti. Car tudi ni vse! Ta misel je navdajala oba.

Car je obstal pred Ivanom Arkadjevičem.

"Če se ne motim, knez, mi je dolžan tvoj oče hvalo za mnogo dobrot."

"Pa je svojemu carju tudi zvesto služil!"

In Ivan Arkadjevič je srepi pogled vračal s srepim pogledom. Na obrazu, ki je bil nekaj bledejši nego navadno, se mu ni premaknila črta.

"Kaj imaš na roki, ljubljenc moj?"

Prepuštil mu je roko in prav nič ni skrival oteklega prsta.

"Volkonski" — knez je takoj pristopil — "tu sem mu je zasadila zobe!"

S prisiljeno ljubeznivostjo je vprašal dalje: "Ivan Arkadjevič, kako si spal to noč?"

"Malo sem spal, veličanstvo!" je odgovoril.

"In kako to, moj ljubček?"

"Deklico sva imela pri sebi," je del cinično, "in naravno, da z Maksimom Porfirjevičem nisva spala premnogo!"

(Dalje prihodnjič.)

Črtice in povesti

Spisal F. S. Finšgar

(Nadaljevanje)

Mati je stala na pragu in gledala za sinom. Nato se je vrnila v bajto, sedla na vogel mize in strmela predse. Po dolgem se je šele dvignila. Za srce se je prijala, tako jo je bolelo — in vsa zamišljena je ves ljubi dan hodila krog hiše. Nobeno delo ji ni šlo od rok. Zdelo se ji je, da vidi daleč nekam in da bi prerokovala, in vendar ni ničesar videla in ni ničesar vedela.

Ko se je začelo večeriti, bi bila skoraj skoprnela. Skozi okno je gledala po stezi, in ko ga ni bilo, ni strela v hiši. Siloma so jo nesle noge na stezico. Za izgovor je trgala trpotec in regrat ob poti. Od napenjanja so se ji oči meglele in mrak je videla gostejši, kot je bil v resnici. Kadar se je zazibala senca na cesti, je zastrmela vanjo — in čakala nepremično, ali zavije s ceste na kolovoz. In ko so ljudje šli drug za drugim in se ni nihče okrenil, je začela obupavati, natrgano zelišče je sesula v jarek in vsa potrta ležala proti bajti. Prav blizu hiše se je še enkrat ozrla, dasi ni bilo kanec upanja več v njenem srcu. Ali tedaj je bil Ciril komaj še dvajset korakov od nje.

"Dober večer, mati! Kje ste bili?"

Mati je obstala in se mu smehljala. Srce ji je igralo.

"O, da si le prišel, Cirilček! Večerja te že čaka."

Boljšo večerjo je postavila predenj kot sicer. Fant je hlastno jedel, mati je sedela pri peči in se veselila.

Ko je pospravljala skledo z mize, je rekla:

"Vidiš, kako natanko sem vedela, da ne pojdeš več popivat."

"Zvabili so me, saj me ne bodo več," je rekel sin in šel takoj spat.

V nedeljo je bilo oklicano pred cerkvi: "Vsi sedemnajstletni na prebiranje!"

"Oh—oh—vse bo pokončano," so zaječale matere.

Sedemnajstletni so se pa hipoma vsi strnili v gručo pred cerkvi in so se siloma trudili, da bi se pogovarjali moško. Stari dedje so stopali mimo gruč, izpod sivih obrvi so s kalnimi, trudnimi očmi ogledavali fante.

"Če to ni greh, potem ga ni drugega. Za pastirje bi bili, ampak za vojsko..."

Tako so mrmrali in še bolj sključeni ležali vsak svojo pot.

Med sedemnajstletniki pa je povzel besedo potegon:

"Fantje—pit pojdimo!"

"Le!" se je oglašala večina. Ciril je molčal.

"In zvečer vas popeljem na vas. Cekinčeva Micka že govori z menoj!"

Potegon je pomežiknil, dodal še kvanto in se zasmejal. Mladenci pa so vsi pogledali v tla in rdečica jih je polila.

"Pojdimo," je izpregovoril Janče. Strnili so se v pare, a za potegona ga ni bilo spremljevalca.

Cirilova mati je prišla iz cerkve in srečala sina. Nič mu ni rekla. Spogledala sta se in mati je bila potolažena.

V gostini so sedele pri stranski mizici tri ženske. Vojska jih je dala v faro bogve odkod. Ljudje jim niso verjeli, da so begunke, ampak trdili, da so izmed onih, ki "gredo za regimentom."

Razoglave so bile, črnolase in cigarete so kadile. Potegonu so napile, drugi se niso zmenili zanje. Zasedli so veliko mizo in naročili vina.

Ko se je zvečerilo, so fantje začeli prepevati. Potegon je zvalil k mizi ženske. Najmlajša, vsa razkušana, je sedla k

—(Adv.)

V Prosveti so dnevna svetovna in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

BUY Christmas SEALS

9 SHOPPING DAYS LEFT

Christmas in the Greenhouses

Most romantic and risky business in this romantic world of ours is growing flowers in the dead of winter under the big glass roofs of the greenhouses. Romantic for the flowerers themselves, and their sentiment; risky for the downright gamble it is with weather and the elements.

Picture this miracle of roses in full bloom indoors while snow and ice are beating against the all-glass houses of the flower growers. The heating bill must be immense. And timing the crops for your Christmas delight is a race against the weather.

Chicago, incidentally, has more greenhouses, more roses and carnations than any other community in the world; yet there are never enough for our Christmas appetites.

This is the week when the growers in Chicago's suburbs have counted the roses that will be ready—bright and fresh—for Christmas gifts. It's a kind of a census at the greenhouses that involves some expert guessing. They tell us that what they have counted in cut flowers, corsages and potted plants shows a possible shortage and must be ordered at once, along with a lot of other rapidly moving gift items.

—(Adv.)

—(Adv.)

—(Adv.)

—(Adv.)

—(Adv.)

—(Adv.)

—(Adv.)

Ciril, ki se je bojazljivo umikal na klopi.

"Daj mi cigareto!"

Ciril ji je dal poslednjo, ki jo je še imel.

Nekaj mladeničev je vstalo od mize in odšlo.

"Le pojdite se pestovat k materam," je zabavljajal potegon.

Ciril jih je videl, in hipoma je kakor v prividu zagledal komaj pedenj pred licem matrine oči.

"Jaz grem tudi, počakajte." In se je že dvigal.

Tedaj ga je prišla ženska za roko, potegnila ga nazaj na stol in mu velela:

"Ti še ne smeš iti!"

Ciril je bilo prvi hip, da bi jo udaril v lice. Toda ona je približala svoj obraz njegove mu, puhnila mu dima vanj in se zazrla v njegove oči.

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

(Dalje prihodnjič.)

Helps TB Fight

Fred MacMurray, appearing in a special film currently being shown in theatres throughout the country, makes a strong plea for the 39th Annual Christmas Seal Sale of the tuberculosis associations. The film was produced through the cooperation of the War Activities Committee of the Motion Picture Industry and Universal Pictures Company, Inc.

Razni mali oglasi

GIRLS
to operate Envelope Folding
Machines in clean, modern plant.

TRANSO-ENVELOPE CO.
3542 N. Kimball Ave.

OPERATORS
Pocket makers on good custom
cloaks - Steady work - Good pay

Apply
JOHN HARPER & CO.
222 W. Monroe

WOMAN
for light housework. Assist with
children. Stay. Own room. \$35.

White. No laundry.
GROVEHILL 0554

GENERAL HOUSEWORK
Good hours
Good salary
Good home

DIVERSEY 5763

GIRL OR WOMAN
to assist in caring for 2 year old and
to assist in light household duties
in small furnished hotel apartment.
9:30 to 5:30—5 days a week till 2:00
on Saturdays.

BUCKINGHAM 0701—Apt. 8-10

WOMAN
for general housework—6 days a
week. Stay or go. No cooking.
Light house duties—personal laundry.
Good home and pleasant working
conditions. Good salary.

CRAWFORD 8175

GIRLS
Light Factory Work
Excellent working conditions

TUMBLE TOGS
2451 N. Sacramento

ORDER FILLERS
Company Cafeteria
Merchandise at wholesale

BUTLER BROS.
426 W. Randolph

MEN
NEEDED
FOR 1ST AND 2ND SHIFTS

Hourly rate 80c plus 5c per hour
—2nd Shift Premium

No Experience necessary—
We Train You
Plenty of overtime

APPLY NOW
UNITED
WALLPAPER CO.,
Inc.

3330 FILLMORE ST.
Nevada 7800

GIRLS
For
LIGHT ASSEMBLY WORK
COIL WINDING
WIRING and SOLDERING

Experience not necessary
We will teach you—
Good pay
Free Insurance and Hospitalization

Apply
D X RADIO
PRODUCTS CO.

1200 N. CLAREMONT AVE.

Razni mali oglasi

GIRLS & WOMEN
LAUNDRY WORKERS

75c an hour
Excellent working conditions

ARGYLE LAUNDRY, INC.
5416 No. Kedzie

PAPER BOXES
FLOOR GIRLS, INEXPERIENCED

GOOD PAY
STEADY WORK

SUPERIOR PAPER BOX CO.
700 South Kilbourn

LAUNDRY WORKERS
PRESS OPERATORS
FLAT WORK OPERATORS

Finest Hospital Laundry in the city.
Apply Personal Dept.
PRESBYTERIAN HOSPITAL
1753 W. Congress

Potrebujemo
OSKRBNIKO

Stalno delo - Standardna plača
Dnevno ali nočno delo
Oglasite se na
800 No. Clark St.
(Soba 217)

JANITRESSES
Steady Work - Standard Wages
Day or Night shift
Apply
800 No. Clark St.
(Room 217)

AGITIRAJTE ZA PROSVETO!

3 WOMEN DRILL PRESS OPERATORS
2 MEN HAND SCREW OPERATORS

GOOD PAY & WORKING CONDITIONS IN CLEAN MODERN PLANT

RAVENSWOOD MACHINE CORP.
5022 N. KEDZIE

MEN
URGENTLY NEEDED

DIE MAKERS
Several expert Die Makers thoroughly familiar with high grade
progressive type tools.

MACHINISTS
High grade machinists, capable of constructing new machinery
overhauling and rebuilding machines such as Auto-Screw, Milling
Lathes, and Grinders.

ENGINE LATHE OPERATORS
Tool room experience and able to work to close tolerances on
moulding dies, form tools, work gages, and etc. Understanding
of